

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ DE TURISME, COMERÇ, TREBALL, CULTURA I ESPORTS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 352-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 22

Presidència del Sr. Jordi López i Ravanals

Sessió celebrada dia 23 de maig de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I. Adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 6159/24, presentat pel Grup Parlamentari Socialista, pel procediment d'urgència, mitjançant el qual se sol·licita la compareixença del director general de Turisme, Sr. Josep Aloy i Pons, (article 46.3), per explicar les negociacions dutes a terme sobre el decret llei d'excessos. 244

II. PROPOSICIONS NO DE LLEI:

1) **RGE núm. 5859/24**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a manteniment del talent per impulsar la recerca i la innovació. 245

2) **RGE núm. 6354/24**, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, en defensa de la filologia de la lingüística i de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. 250

EL SR. PRESIDENT:

Bé, hem esperat els cinc minuts de rigor. Si us sembla, començam, perquè, a més, avui tenim tres temes i si no ens anirem massa ...

Bon dia, senyors i senyores diputats. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions. Grup Socialista, qualche substitució? Perfecte, no. MÉS per Mallorca tampoc. VOX perfecte. I el Partit Popular, substitucions?

EL SR. NADAL I BARCELÓ:

Sí, Rafel Nadal substitueix Jacobo Varela.

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé.

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

President, Margalida Duran substitueix José Luis Mateo.

EL SR. PRESIDENT:

Perfecte, moltíssimes gràcies. Ateses les substitucions, que ja les tenim apuntades.

I. Adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 6159/24, presentat pel Grup Parlamentari Socialista, pel procediment d'urgència, mitjançant el qual se sol·licita la compareixença del director general de Turisme, Sr. Josep Aloy i Pons, (article 46.3), per explicar les negociacions dutes a terme sobre el decret llei d'excessos.

El primer punt de l'ordre del dia d'avui consisteix en l'adopció d'acord en relació amb l'escrit RGE núm. 6159/24, presentat pel Grup Parlamentari Socialista pel procediment d'urgència, sol·licitant la compareixença del director general de Turisme, Sr. Josep Aloy i Pons, per explicar les negociacions dutes a terme sobre el decret llei d'excessos.

Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Pou, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sr. Pou.

EL SR. POU I GARCÍAS:

Moltes gràcies, Sr. President. Bon dia a tots els diputats i diputades i a tots els que són a aquesta sala i ens puguin escoltar.

Efectivament, el Grup Socialista du aquí aquesta proposta perquè comparegui el director general de Turisme arran de tot el procés que ha acabat conduint no tant a l'aprovació en si del decret llei d'excessos, que evidentment això tindrà el seu recorregut parlamentari específic, sinó més aviat per tot el trànsit que s'ha produït fins arribar a aquest decret llei. Per tant, sí que ens agradaria puntualitzar, com bé fa la sol·licitud de compareixença, que és conèixer en detall les explicacions del

director general de quines han estat les negociacions per arribar a aquest decret llei.

El conseller va anunciar a finals del mes d'abril al Ple del Parlament la imminent aprovació, s'entén que el divendres d'aquella mateixa setmana, del decret llei i relatà alguns aspectes, la majoria d'ordre menor, però tan prest ho va anunciar a través de la premsa, vàrem anar coneixent el contingut del document que havia, presumiblement, de manera imminent, aprovar-se aquell divendres i, evidentment, varen sortir molts d'elements que no havia declarat el conseller i que, a més, eren contradictoris amb el que ha acabat sent el document aprovat.

D'entrada, ens assabentàrem que des de la conselleria no s'havia dialogat amb cap patronal ni sindicat afectat per aquest decret llei. És un fet que és insòlit, no s'havia parlat amb la patronal, amb cap patronal hotelera, de comerç, de restauració, i, clar, sorgeixen dubtes de quin és el procediment, quin és el *modus operandi* de la conselleria, i crec que és important que, d'un decret llei que el mateix conseller va afirmar que funcionava, que era de manera eficaç, es produeixi a un canvi, és important recordar que aquest decret llei es va aprovar amb consens de totes les parts, i saber quines eren les raons per les quals es va pretendre modificar aquest decret llei, sense parlar amb cap dels agents econòmics i socials afectats al respecte. I per això entenem que està justificada la petició d'explicacions per part del director general.

En segon lloc, també ens va preocupar el fet que el conseller, els mitjans així ho reflectien, defensàs una sèrie de mesures, essencialment la idea de poder obrir els comerços a la nit, plantejant que aquesta idees podria ser una idea positiva per combatre el turisme de gatera, jo crec que és prou fàcil entendre que amb els mitjans de què disposa l'administració, és més bo de fer perseguir o visualitzar que un comerç no compleix i està tancat, que no haver d'anar a esbrinar si aquests comerços oberts, tenen les parts destinades a begudes d'alcohol, obertes o no. I, a més, ens sobta, com dic, el fet, crec que és important que el director general ens expliqui aquesta decisió inicial, sobretot quan posteriorment en el decret llei, quan sí que sembla que hi va haver negociacions, sobrevingudament totes aquestes qüestions varen caure del decret llei aprovat. Per tant, sí que ens agradaria saber fins a quin punt aquesta és una línia del Govern, què és realment el que pensa respecte del turisme de gatera i quines qüestions creien que podien ser positives per avançar cap un turisme de qualitat en aquesta línia, més que res, evidentment, no tant pel decret llei, que entenem que ja està aprovat, sinó per futures normatives.

I, en tercer lloc, ens assabentàrem que a la proposta que hi havia, hi havia intenció de modificar l'ordenament de places turístiques, una qüestió que, d'alguna manera, va en contra del gir copernicà que el Govern ha pres aquestes darreres setmanes, en contradicció amb ell mateix. I crec que és important que el director general de Turisme, que és la màxima persona, juntament amb el conseller, ens pugui explicar quina era la intenció d'aquesta qüestió, òbviament, lligada a la qüestió que no s'havia parlat amb les patronals sobre aquest tema, si és una coincidència o si era un fet intencionat.

Per tots aquests elements, creim rellevant que per part del Grup Socialista se sol·liciti la compareixença del director general per donar explicacions aquestes qüestions -repetesc-, no només per explicar el que ha fet, sinó per entendre de fons, què és el que pensa el Govern per si de cara a un futur, sí que realment era la seva idea estructural, estar realment assabentats i saber si el gir copernicà és de 180 graus o de 365.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pou. Ara passam al torn de fixació de posicions de la resta de grups parlamentaris. Pel Grup Parlamentari VOX, té la paraula la Sra. Verdú, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sra. Verdú.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Moltes gràcies, president. No, jo seré molt breu, donarem suport a aquesta compareixença, perquè ens pareix bé que pugui venir a donar-nos les explicacions pertinents i estarem encantats de rebre'l.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Verdú. Ara passarem al Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Apesteguia per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sr. Apesteguia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies. També seré molt breu. Des del Grup Parlamentari de MÉS per Mallorca també donarem suport a aquesta petició de compareixença, perquè, a més, hem de dir -ja li ho formularem en tot cas quan hi hagi les compareixences- que una de les coses que ens ha cridat més l'atenció d'aquesta modificació, via decret llei de l'anterior decret, conegut com a decret d'excessos, ara li volen dir decret de turisme responsable, o no sé gairebé com, això ho va intentar el conseller a la presentació de la roda de premsa, però al final ja va anar per decret d'excessos, ja es va amollar, i va dir, aquí hem vengut a parlar del que estam parlant. Però bé, en qualsevol cas, jo mai no em ficaré amb les voluntats poètiques de cadascun dels creadors legislatius.

Allò que ens ha cridat l'atenció és l'escàs contingut o el poc pes de la modificació del decret d'excessos inicial, donat que precisament des del Govern se'ns havien fet unes previsions molt més ambiciosos quant al canvi. Per tant, creim que, a més del debat que tendrem sobre el contingut d'aquesta modificació legislativa, creim que és interessant saber com ha anat l'esdevenir de la negociació amb els diferents agents, amb els que potencialment hagi parlat la conselleria, per acabar fixant aquesta posició, que, com a mínim i de forma generosa, podríem catalogar de continuïsta. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia. Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Gómez, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Bon dia. Gràcies, Sr. President. Bon dia, senyores diputades i diputats. Seré molt breu. Òbviament donam suport a aquesta petició de compareixença, que pensam que bé, podrà posar la música a la lletra que ja hem llegit i ja veurem si cantam la cançó i, a més a més, acompanyam els instruments.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gómez. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula la Sra. Cabrera, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Buenos días. Bueno, desde el Grupo Parlamentario Popular nosotros haremos un voto favorable, como no puede ser de otra manera, en aras a la transparencia, en aras a que se aclaren todas estas dudas que se han planteado por parte de los diferentes portavoces, que estoy segura que se aclararán y serán aclarados y clarificados por parte del director general; en aras también a conseguir ese consenso, esa comunicación, que tampoco tuvimos en la legislatura pasada, ni con la Ley de excesos, ni con la Ley de circularidad, que le quiero recordar, Sr. Pou, que se fueron a presentar a Madrid sin que nadie supiera absolutamente nada de su existencia, ni de su contenido, ni siquiera los propios afectados, con lo cual, yo creo que en este sentido tiene usted que ser un poquito más prudente. Y, desde el punto de vista de la eficacia de la Ley de excesos, le diré que ustedes tampoco convocaron, ni las comisiones, ni las subcomisiones. Es decir, no la utilizaron, no la no exprimieron en su contenido.

Por todo ello, nosotros -como digo-, para no alargarme más, votaremos a favor y estamos seguros de que se aclararán todas las dudas y todas las cuestiones que puedan plantearse.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Acabat el debat de la petició de compareixença RGE núm. 6159/24, queda clar que està aprovat per assentiment. Per consegüent queda aprovat.

I seguim amb el segon punt, moltes gràcies. Passam al segon punt de l'ordre del dia d'avui, que consisteix en el debat de les proposicions no de llei RGE núm. 5859 i 6354/24.

II.1) Proposició no de llei RGE núm. 5859/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a manteniment del talent per impulsar la recerca i la innovació.

En primer lloc debatrem la proposició no de llei RGE núm. 5859/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a manteniment del talent per impulsar la recerca i la innovació. Per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Pou per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sr. Pou.

EL SR. POU I GARCÍAS:

Moltes gràcies, Sr. President. El Grup Socialista planteja aquesta proposició no de llei en el sentit que aquesta va ser una línia pionera del govern anterior, que va ser dur a terme tota una sèrie de mesures per mantenir el talent i, per tant, que els nostres joves no haguessin de partir a fora, en la línia d'impulsar la recerca i la innovació. En aquest sentit, es va fer el programa anomenat SOIB Joves Qualificats pel Sector Públic Instrumental; una mesura que fins i tot va ser agafada de referència pel Ministeri de Treball en el conjunt de pràctiques en el conjunt d'Espanya, perquè va ser una mesura que va permetre a moltíssims joves, tenir una primera experiència professional en el camp de la recerca i la innovació; i això, efectivament, tots sabem que, tot i l'impuls d'aquests darrers vuit anys de les dues legislatures anteriors, es va fer un impuls important, però també és ver que venien de bastant enrere, però això va suposar un increment important dels efectius, sobretot de joves, treballant en el camp de la recerca i de la innovació.

Sí que és cert que en aquest darrer any no s'ha renovat a dia d'avui aquesta convocatòria. Vull recordar la moció sobre temes d'ocupació, que ens va ocupar en el ple aquesta mateixa setmana, on es parlava d'alguns elements que de moment estan en *standby* i un poquet per de veure cap on va, anirien suposat una pèrdua de velocitat del que són les polítiques d'ocupació en aquesta comunitat autònoma a través del SOIB.

Per això, i per tornar donar un revifament a aquestes polítiques i recordant que, per tant, en aquest darrer any no s'han posat en marxa polítiques al respecte, des del Grup Socialista plantejam instar el Govern de les Illes Balears que el SOIB torni a publicar una nova convocatòria per finançar aquest tipus d'activitats en el format darrer que es va fer amb fons europeus que -repetesc- va ser una translació a nivell de tot Espanya del que havia fet el govern anterior, i, per tant, que es posi en marxa, amb la idea que aquest programa pugui abastar no només la Universitat sinó, com ja es va fer, tots els instituts de recerca públics de Balears; a més, una qüestió que també li donam importància, que també les empreses privades puguin incorporar personal de recerca i innovació, perquè aquest és un dels punts febles del sistema de recerca de les Illes Balears.

Òbviament, i en coherència, a més de plantejar això a debat dels grups parlamentaris, i reprement aquesta idea que deia abans, ja que fa un any que el govern actual no ha agafat el relleu en aquest sentit, òbviament, si tots convenim que aquesta és una qüestió important i ja duent un any i sabent que som el mes de maig, crec que hi ha marge més que suficient per dur a terme aquesta convocatòria.

Sí que voldria esmentar, perquè el president d'aquesta comissió va fer una referència a això en el Ple, en la moció d'aquest tema, sí que existeixen recursos al SOIB perquè es puguin dur a terme accions plurianuals. Per tant, en contra del que es va manifestar al Ple del Parlament, sí que existeixen recursos a través de fer un plurianual. L'important és el compromís de treure aquestes convocatòries per impulsar la recerca, i si tots convenim que això és important, crec que parlat el més aviat possible el mes de maig, crec que si hi ha intenció, doncs, urgir que dins el 2024 els joves ..., no poden

esperar a solucionar el problema dels joves, esperam que ja no siguin joves, són dues vies per solucionar els problemes, esperar que els joves siguin majors per perdre la condició de joves o des del Govern actuar dins 2024 sabent que existeix pressupost.

Moltíssimes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pou. El Grup Parlamentari Popular ha presentat les esmenes RGE núm. 7292 i 7293/24. Per a la seva defensa té la paraula la Sra. Cabrera, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sra. Cabrera.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gracias, Sr. Presidente. Bueno, el Grupo Socialista presenta una iniciativa que desde nuestro punto de vista es positiva, una propuesta cuyo fundamento compartimos ampliamente *-no sé per què riu, Sr. Pou-*, más allá de que la exposición de motivos suene un poco de autobombo y recoja unas afirmaciones de éxito económico y social, que no acabamos de compartir quizá, que se arrogan ustedes, pero entendemos también que éste no es el tema del debate. El tema de debate versa sobre el mantenimiento del talento para impulsar la investigación y la innovación, que, vuelvo a insistir, no podemos estar más de acuerdo.

De hecho, nuestra formación recogía ya en su programa electoral una batería de medidas sobre innovación e industria, de formación en innovación o en cuanto al relanzamiento de polos de innovación e investigación o también en cuanto a medidas de retención de talento, medidas que se están incorporando, como actuaciones por parte del Govern en sus respectivas áreas.

También la apuesta común del pacto de investidura con VOX donde también se recoge la importancia de una estrategia marco para la especialización y el fomento de la competitividad de las empresas, contando también con los fondos europeos para la digitalización, mejora tecnológica, implantación de inteligencia artificial e innovación; a título general.

Afirma su iniciativa también que uno de los elementos cruciales para el impulso de la productividad es la inversión en investigación, innovación y desarrollo, con lo cual también estamos de acuerdo y por eso apoyaremos esta iniciativa, como no puede ser de otra manera.

De hecho, el SOIB ha puesto ya en marcha también acciones de impulso a la investigación con ese objetivo ambicioso de lanzar el programa. En este sentido, hemos presentado dos enmiendas, dos enmiendas que persiguen, de alguna manera, aportar más que enmendar o modificar los puntos existentes.

En la primera, al punto 1 pretendemos incidir en la voluntad del Govern de continuar con la línea de impulsar la investigación, la innovación, el desarrollo por todas las vías, los

programas, las acciones posibles y, por eso, proponemos añadir al final del redactado original de este punto 1 lo siguiente: “asimismo, instar al SOIB que desarrolle un programa de búsqueda e investigación para impulsar y retener el talento en Baleares”. La intención, como le digo, es abrir caminos. Esperamos que ustedes, los grupos, entiendan esta iniciativa, que pueda ser aceptada, dado que lo que hace es ampliar, como digo, el camino, abrírnos a todas las opciones, además de mantener y apoyar la propuesta original de ustedes. En cualquier caso, si por lo que sea ustedes deciden o usted decide no aceptarla, el Grupo Popular votaría igualmente a favor del punto 1 con el redactado original.

En cuanto al punto 2, nuestra enmienda lo que pretende es incorporar las circunstancias técnicas y administrativas reales que acompañan a su propuesta. Como sabe, las convocatorias en el SOIB son de varios años, en este caso es 22-25, el 25 se ha de justificar. En su momento este programa se puso en marcha, efectivamente funcionó, pero no consiguió captar suficiente atención y ha habido fondos sobrantes, y saben que su justificación es para el 2025, con lo cual estamos hablando de un problema de plazos cuando usted habla del 24. Hay un problema matemático o material de cumplimiento.

En cualquier caso, queremos insistir en que el Govern está totalmente comprometido, que sacarán nuevas convocatorias, que se trabajará en esta línea. Y el objetivo es poder apoyar -insisto- con nuestra enmienda propuesta para el punto 2, hacer un frente común en un tema tan importante. Por eso, en función de las circunstancias administrativas que existen realmente, y que usted estoy segura conoce, pedimos que no se limite solamente a 2024, que no se circunscriba a 2024, sino que se cambie esto para poner “lo más pronto posible” con el objetivo, ya le digo, de conseguir unanimidad, conseguir trabajo conjunto, conseguir impulsar estos temas, que no deberían tener color político, conjuntamente de la mejor manera.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sra. Cabrera. Passam al torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari VOX té la paraula la Sra. Verdú, per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sra. Verdú.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Gràcies, Sr. President. Bon dia a tothom. Des de VOX tenim clar que hem d'incentivar la àrea de recerca i innovació entre els joves, i això és crucial per diverses raons, perquè ajuda al desenvolupament econòmic, el motor del creixement econòmic, ja que els països amb una forta base en recerca i desenvolupament són més competitius a nivell global i generen noves ocupacions i oportunitats per a la nostra economia local. Proporciona solució de problemes socials, en general avanços en sectors com ara medicina, tecnologia i altres, per tal de millorar la qualitat de vida dels nostres ciutadans. Fomenta el desenvolupament professional i personal dels joves que participen en la investigació desenvolupant habilitats crítiques de pensament analític i resolució de problemes, de manera que motiva fer feina en projectes d'innovació o innovadors, que

augmenten el compromís i gratificació dels joves. Propicia també una modernització amb la col·laboració entre universitats i empreses, que dona lloc a una xarxa sòlida de coneixement i recursos per al nostre futur. I, a més, promou la retenció de talent i ajuda a retenir els joves talents de la nostra regió i evita l'elevada fuga que hem patit els darrers anys cap als altres països.

Un dels principals problemes que aquest sector contempla és la baixa col·laboració publicoprivada que hem patit, que s'ha vist incentivada per un baix percentatge d'inversió pública en la recerca i la innovació. Per tant, hem d'impulsar mesures que afavoreixin un entorn econòmic favorable a la innovació.

El futur de les nostres illes, el seu creixement i la seva competitivitat estaran determinat per la nostra capacitat d'innovació i adaptació amb totes les armes possibles a les dificultats a què ens enfrontam com a societat. Ens fa falta visió estratègica d'inversió en recerca i innovació en relació amb la mitjana europea, perquè Espanya se situa entre els països amb un nivell de transferència de coneixement més baix de la Unió Europea.

Concretament, a les nostres illes, que depenen en gran mesura del turisme, fomentar la recerca i innovació pot ajudar a diversificar l'economia i reduir aquesta dependència, ens incentivarà a aprofitar els nostres recursos locals. Invertir en la recerca és potenciar àrees específiques que, a més a més, proporcionen una sortida laboral als nostres joves per tal de retenir el seu talent i, en definitiva, impulsar mesures que a la pràctica donin suport a la recerca i la innovació entre els joves, no només és una inversió en el futur econòmic i social de la nostra regió, sinó que també contribueix al desenvolupament integral de la joventut i la prepara per enfrontar i resoldre els desafiaments del futur.

Per tant, nosaltres votarem a favor del punt número 1, tant si accepten l'esmena del Partit Popular com si no l'accepten. Però votarem en contra del punt número 2, ja que l'única diferència amb el punt número 1, creim que és imposar un termini sense cap suport.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Verdú. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Apesteguia, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies, Sr. President. Evidentment des de MÉS per Mallorca donarem suport a la iniciativa presentada pel Partit Socialista, perquè creim que és, no només positiva, sinó que és necessària per al nostre desenvolupament com a societat. I per complementar allò que ja s'ha exposat i que sobradament justificaria aquest vot a favor, vostès m'han sentit parlar en aquesta comissió diverses vegades de l'índex de competitivitat regional europea, i, precisament, segons aquest índex, un dels

espais on les Illes Balears són més dèbils, des del punt de vista comparatiu amb la resta de regions europees, i específicament amb aquelles que estan en el nostre rang de competitivitat, és a dir, amb aquelles que som assimilables, que no hauria de ser la fita, ens hauríem d'intentar assimilar amb les que estan millor, però simplement amb els que estan en el nostre mateix tram de competitivitat, una de les coses amb les quals són més dèbils, precisament, és en la innovació. En la innovació estam en el 81,4% d'aquest índex, és a dir, estam un 18,6% per davall de la mitjana. És veritat que aquests darrers vuit anys ha estat un dels elements on s'ha intentat fer una aposta més decidida, i jo crec que l'aprovació de la Llei de la ciència en aquest sentit, ens fixa un camí a recórrer clar, però fa falta anar molt més lluny i, sobretot, que aquesta aposta sigui decidida i constant.

I en aquest sentit em permetran fer una reflexió, perquè a l'exposició de motius s'ha explicat que gran part dels fons que venien del SOIB, provenen dels fons europeus. I jo crec que aquesta ha de ser una reflexió compartida entre tots els grups parlamentaris, que hauríem de mirar que aquests elements que són estratègics, que són estructurals i que s'han de mantenir al llarg del temps, no haurien de provenir de fons externs i que, per tant, no haurien d'estar supeditats a una decisió que no ens compet exclusivament a nosaltres i que, per tant, haurien de passar a ser sostinguts per fons propis, més enllà de què evidentment calgui amb el temps i jo diria que d'una forma molt més ràpida, anar incrementant-se, precisament per allò estratègic que suposen, perquè ens fan millorar com a societat, ens fa millorar com a economia, i al final ens fan també millorar dins la nostra humil, però cabdal aportació, a allò que és el gruix de la humanitat.

Per tant, nosaltres agraïm que es presenti aquesta proposició no de llei, i li donarem suport i creim -i de bon de ver ho deim, i creim que és una qüestió que sempre hem mirat de tractar d'aquesta manera- que hauria de propiciar acords estratègics, perquè ara que ahir vàrem començar a parlar de la necessària transformació econòmica de les Illes Balears o que ahir en vàrem tornar a començar a parlar, per ser més exactes, la innovació i la recerca han de tenir un paper cabdal en aquesta transformació econòmica, perquè al final també la repercussió que té la inversió que feim en innovació i recerca, acaba sent exponencial, és a dir, el benefici de cada euro públic invertit en innovació i recerca retorna a la societat multiplicat per moltíssim. Per tant, també des d'aquest punt de vista, aquesta proposició no de llei, com qualsevol que es faci en l'aspecte de la innovació i recerca, és del tot positiva.

Moltes gràcies

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apestegua. Passam al Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Gómez, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sra. Gómez.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Moltes gràcies, Sr. President. Òbviament donarem suport a aquesta iniciativa i si em permeteu, ja quasi en confiança jo

també voldria parlar del meu llibre. Vaig ser consellera d'Innovació al Consell Insular de Menorca, i li envio un missatge al Partit Popular, va quedar arrancat a un programa que jo consider que va ser guapíssim i que tenia dues coses molt guapes, va interconnectar totes les illes, és el programa de la xarxa de FabLabs, és un programa d'innovació, que just va arrancar a finals de legislatura, que jo crec que tenia un poc l'avinentsa que va ser una iniciativa que va sortir també de la UIB i de tots els centres BIT de totes les illes.

Així que, Partit Popular, ja que ara de forma alineada, no per gust meu, però és la realitat, teniu els consells, teniu la possibilitat de gestionar de forma alineada tots els consells, envii aquí també un missatge, perquè li doneu suport a un programa que estava arrencant, que crec que pot ser realment interessant i que tenia aquesta avinentsa, que era que les Illes quasi en posició d'igualtat, no d'alguna manera impulsat pel Govern, va sortir com a iniciativa insular, que aprofiti, envieu el missatge i que li doneu suport.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gómez. Ara passam... el grup proposant vol una suspensió de deu minuts? No, d'acord. Així, pertocarà la intervenció del grup proposant per fixar la posició i assenyalar si accepta les esmenes per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sr. Pou.

EL SR. POU I GARCÍAS:

Moltes gràcies, Sr. President. En primer lloc, agrair a tots els diputats i les diputades el seu esforç i comentari i propostes, en tots els casos constructives.

Pel que fa a les esmenes, acceptaríem la 7292 del Partit Popular, si bé -i ja avançam que hi votariem a favor-, sí que plantejaríem una transacció *in voce*, que és senzillament que el Partit Popular el que ha fet és afegir una abstenció que diu, s'està parlant del programa de SOIB Qualificats i diu: "Així mateix, instar al SOIB que desenvolupi un programa de cerca i recerca", quan l'anterior ho era. Per això jo el que plantejaria és "instar al SOIB que desenvolupi altres programes", si li sembla, jo crec que quedaria, perquè, si no, sembla que l'anterior no era res. Jo crec que en ares al consens estarem d'acord, si tots els grups ho veuen, plantejaria aquesta transacció i si no fos el cas, perquè no es veiés des del Partit Popular, igualment ho acceptaríem.

I pel que fa al segon punt, que crec que és el bessó del tema, alguns comentaris. El primer -i ho deia el Sr. Apestegua- és el tema del finançament. Crec que hi ha una reflexió, i això ens du als pressuposts de 2025, i és quan ja s'hagin acabat els fons europeus, què? I jo crec que hem de fer tots com a comunitat una reflexió sobre que allò que funcioni, apostar amb els fons propis. El plantejament que fa el Partit Popular, quan parlem de períodes, és que hi ha uns fons europeus, etc. No s'ha parlat en cap moment de fons europeus, aquí es pot finançar això són els fons propis de la CAIB o fins i tot amb fons sectorial. Per tant, el tema dels fons europeus és una excusa que no vénen al cas.

Vull dir, el tema, és si es creu en això o no. Jo crec que ha quedat clar de tots els que estam aquí, que aquesta és una qüestió cabdal, per a mi és una qüestió d'estat i l'important és que surti aprovada. Evidentment hi ha recursos el 2024, si el Partit Popular considera que els recursos que hi ha en el SOIB, que també hem de dir que s'ha retallat el pressupost respecte de 2023, tot té les seves conseqüències, però en qualsevol cas, si per al Partit Popular fos un problema el tema del pressupost i diuen que, per qüestions administratives, no es pot treure una convocatòria ara, estam disposats fins i tot a modificar el segon punt, això sí, posant-hi una data i instar..., dir que es faci "com a molt tard el 2025". Per tant, d'alguna manera que es faci aquest programa.

Sí que els he de dir -i m'agradaria que constés en acta- Sra. Cabrera, vostès han argumentat que no es podia fer el 2024. Què diran si publiquen una convocatòria de 2024? És una contracció? Jo els ho dic per si passàs, ho dic perquè els arguments s'han de mantenir en el temps, perquè no és descartable. Per tant, existeixen fons, si hi hagués voluntat política es faria, des del Grup Socialista al final el que volem és d'alguna manera motivar que es facin aquests programes, creim que és una llàstima que es retardin aquests programes perquè els joves només tenen una vida i s'ha retallat el pressupost del SOIB, i aquí començam a veure les seves conseqüències. En qualsevol cas, però, ja els dic que es podria fer sense fons europeus, per tant, aquí hi ha una excusa perfectament salvable, però si aquest és un problema doncs almanco el compromís del Partit Popular, dos anys després, que, en fi, a mitjan legislatura que ho posin en marxa, si això ha de suposar un consens acceptaríem aquesta qüestió i, evidentment, queda subjecte que tothom accepti aquesta modificació *in voce*, perquè almanco, repetesc, a mitjana legislatura s'arribi a posar una cosa en què hi havia acord a principi de legislatura.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pou. Per un aclariment per a la transacció *in voce* que li ha fet el PP al punt 1, entenem que queda, i, si no, per favor, corregeixi'm: "instar el SOIB que desenvolupi altres programes per impul..."

(Se sent de fons el Sr. Pou i Garcias de manera inintel·ligible)

D'acord, *estamos de acuerdo*. Així, per quedar clar: "Així mateix, instar el SOIB que desenvolupi altres programes d'innovació i recerca".

(Se sent de fons el Sr. Pou i Garcias de manera inintel·ligible)

Bé, sí, *pero esto...* sí, però ja és redundant, però, bé, "d'ocupació" posam. Perfecte, així queda clar, tenim tots bé la foto...

Sí?

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Perdón, una valoración en tanto en cuanto lo que ha dicho el Sr. Pou, entrando al hilo de que quizás contemplando la posibilidad de que en 2024 pudiera llevarse a cabo esta iniciativa, proponemos un poquito para...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Cabrera..., perdone, es me están diciendo que...

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

... es para introducir otra pequeña transacción.

EL SR. PRESIDENT:

..., vale, hagamos una pequeña suspensión.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

No hi ha problema que se suspengui.

EL SR. PRESIDENT:

Sí, suspenem i serà millor. D'acord. Gràcies.

(Pausa)

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, així, acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 5859/24, amb les esmenes transaccionades així com han confirmat els distints grups polítics, i acceptades pel grup proponent, per consegüent,...

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Perdoni, Sr. President, jo havia...

EL SR. PRESIDENT:

Per separat, sí, farem...

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

No, atès que s'ha acceptat aquesta esmena amb la qual s'ha arribat a un acord, per part nostra ho podem votar tot conjunt. Bé, es pot fer una votació conjunta.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Diputada, li agraïm molt la seva aportació. D'acord, fem una votació conjunta dels dos punts i, per consegüent, passam a votar.

En conseqüència, per unanimitat, queda aprovada la PNL RGE núm. 5859/24.

II.2) Proposició no de llei RGE núm. 6354/24, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, en defensa de la filologia de la lingüística i de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

A continuació, passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 6354/24, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, en defensa de la filologia de la lingüística i de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Per la seva defensa, per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Apesteguia, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies, Sr. President. Vostès crec que coneixeran un episodi de la història de l'Estat espanyol, que va ser una mica novel·lat per Luis Portillo Pérez, que és l'enfrontament d'Unamuno amb Millán Astray el 12 d'octubre del 1936, Unamuno pronunciava una conferència en el paranimf de la Universitat de Salamanca i, cansat dels insults que havien rebut els catalans i els bascos en les paraules que l'havien precedit, va dir: *"Y aquí está el Sr. Obispo Blai Daniel, catalán, para enseñaros la doctrina cristiana que no queréis conocer, y yo, que soy vasco, llevo toda mi vida enseñándoos la lengua española, que no sabéis"*. A això el Sr. Millán Astray va respondre: *"Mueran los intelectuales, viva la muerte"*. Unamuno va contestar: *"Este es el temple del intelecto y yo soy su supremo sacerdote, vosotros estáis profanando su recinto sagrado, venceréis, pero no convenceréis, venceréis porque tenéis sobrada fuerza bruta, pero no convenceréis, porque convencer significa persuadir, y para persuadir necesitáis algo que os falta en esta lucha: razón y derecho"*.

Jo no em puc proclamar, ni prop fer-s'hi, suprem sacerdot del temple de l'intel·lecte, com si podia fer Unamuno que, després d'aquest incident, va ser relegat i va morir a l'ostracisme. Per tant, em referiré a les paraules d'altres, en aquest sentit, em permetran que faci referència al que diu el diccionari català-valencià-balear, que a balear no li fa cap referència lingüística, perquè mai cap parlant d'aquesta llengua ha parlat de l'idioma balear, però quan parla de mallorquí, diu: *"Parlar propi dels mallorquins, que és una varietat dialectal del català"*.

A més, Mossèn Alcover també va dir: *"El català, el mallorquí, el rossellonès i el valencià són un sol idioma, qui no sap que això, que en diuen català, rossellonès, mallorquí, menorquí, eivissenc, valencià, tortosí, pallarès, alacantí, no són més que modalitats diferents d'un mateix idioma que el podeu anomenar com vulgueu mentre no faceu la toixarudesia de negar-li l'existència, que, després de tot, la tindrà, tant si li negau com si la hi regoneixeu"*. Això ho va dir el 1909.

Tanmateix, aquest debat ha perviscut al llarg del temps i vull fer referència a unes altres persones, que bé podrien ser també anomenades sum sacerdots dels temples de l'intel·lecte, que a l'any 1978, arran del debat sobre la llengua que havia de figurar a l'Estatut del País Valencià, varen signar el manifest *La lengua de los valencianos*; es tracta de 23 acadèmics de la Real Academia de la Lengua Española, que deien així: *"Que el*

valenciano es una variante del catalán, es decir, del idioma hablado en las Islas Baleares, en la Cataluña francesa y española, en una franja de Aragón, en la mayor parte del País Valenciano, en el Principado de Andorra y en la ciudad sarda del Alguer. Por todo ello, nos causa sorpresa ver que este hecho puesto públicamente en duda y aún ásperamente impugnado por personas que claramente utilizan sus propios prejuicios como fuente de autoridad científica, mientras pretenden ridiculizar e incluso insultar a personalidades que, por su entera labor, merecen el respeto de todos y, en primer lugar, el nuestro. Se hace fácil suponer que, tras estas posiciones negativas, se ocultan consideraciones y propósitos que en nada se relacionan con la verdad de un hecho suficientemente claro para la filología y para la historia".

Entre els vint-i-tres signants d'aquest manifest hi figuren personalitats com Dámaso Alonso, Vicente Aleixandre, Camilo José Cela, Antonio Buero Vallejo, Miguel Delibes, ... Jo no sé si hi ha algú a aquesta sala amb la suficient disposició intel·lectual per contradir les paraules d'aquests acadèmics de la Real Academia de la Lengua Española; el diccionari de la qual, per cert, diu que balear és *variedad del catalán que se habla en las Islas Baleares*.

Mirin, vostès saben que jo soc filòleg i he de dir que des de la filologia estam prou cansats que s'utilitzi aquesta ciència amb finalitats polítiques i espúries, que se'n qüestionin. Perquè si els geògrafs poden dir que estan farts dels terraplanistes, els filòlegs podem dir que estam farts dels gonelles.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia. El Grup Parlamentari Socialista ha presentat l'esmena RGE núm. 7243/24. Per a la seva defensa té la paraula el Sr. Pitaluga, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sr. Pitaluga.

EL SR. PITALUGA I IVORRA:

Sí, gràcies, Sr. President. Bon dia a tothom. El que ha passat amb la desafortunada decisió de la Casa Reial ens ha de fer reflexionar sobre un parell de coses. Al món ara mateix hi ha un fenomen, que certament és preocupant, i és que quan la informació correcta i científica està amb més facilitat que mai a l'abast de tothom, es produeix un fet contradictori amb aquest fet, i és el creixement de les teories científiques i, si m'ho permeten dir, absurdes. Parlam, per exemple, del desenvolupament del terraplanisme o del creacionisme davant l'evolució, temes que, com a docent, vaig haver de tractar a classe pels dubtes dels alumnes fa..., bé, durant els darrers anys, quan això abans ni es plantejava.

El que més sorprèn d'aquest tema és que aquesta ignorància arribi a l'entorn de la Casa Reial, una institució important i que amb una simple consulta al diccionari de la RAE hauria pogut comprovar que la llengua pròpia que es parla a les Illes Balears és el català i que el mallorquí és una varietat d'aquesta llengua, per suposat a protegir igual que les altres variants illenques,

però sense perjudici de la unitat de la llengua, com molt bé estipula el nostre Estatut d'Autonomia.

Hem de dir que al nostre país ja existien aquestes ocurrències lingüístiques, que no tenen ni cap ni peus, però determinats interessos, sobretot polítics, no deixen de donar-li una certa presència a l'opinió pública, i han destacat l'anomenat gollenisme mallorquí i el blaverisme valencià; dues teories secessionistes absurdes amb l'objectiu del *divide y vencerás* i fora de tota lògica científica i històrica, que en el cas valencià va arribar a tenir un cert èxit a l'imposar a l'Estatut d'Autonomia la denominació de valencià, com si aquesta modalitat de la llengua catalana que es parla en aquell territori fos una llengua. De tota manera, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua reconeix la unitat del català, però VOX, i a vegades el PP d'aquests territoris, s'apunten al secessionisme acientífic si veuen que els donen vots.

Aquestes ideologies, en realitat ocurrències, pretenen que el català a les Illes o al País Valencià quedi relegat, com va dir Joan Fuster, a l'esfera folklòrica, i que també, com va dir explícitament el polític de la UCD, Pin Arboledas, mentre discutim si el valencià és valencià o català, no discutim de quant ús del valencià hi haurà, que és del que es tracta.

Però, clar, el que ens ha sorprès a tots ha estat el suport que li ha donat la Casa Reial a aquestes (...) científiques, atorgant-li el títol de Reial. I aquest fet ens planteja fer-nos una pregunta, qui assessora la Casa Reial o qui assessora a la Casa del rei, perdó.

Val a dir que, per suposat, haurien d'haver-se assessorat a la Universitat de les Illes Balears, però si, com s'ha dit, ha estat l'Instituto d'Espanya, un organisme que reuneix les reials acadèmies d'àmbit nacional entre les quals es troba la Real Academia de la Lengua Española y la de la Historia, seria suficient llegir el que varen afirmar el 1975, que varen ratificar el 1978 i el 1980, referint-se al valencià, i que abans ha llegit el Sr. Apesteguia, i que, bé, clarament varen deixar clar.

Afegir, en tot cas, que a aquesta relació que ha comentat el Sr. Apesteguia hi havia lingüistes molt conservadors, com per exemple José María Pemán, Lázaro Carreter, o historiadors com Salvador de Madariaga.

Simplement volem comentar que donarem, per suposat, suport a la iniciativa de MÉS. Només hem fet una petita esmena afegint a la paraula "academicisme", que apareix al punt 2, una altra paraula, "acientífic", per tal de separar-la..., per separar clarament el terme academicisme de les suposades acadèmies com la que ha protagonitzat aquesta PNL.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pitaluga. El Grup Parlamentari Popular ha presentat l'esmena [RGE núm. 7288/24](#). Per a la seva defensa té la paraula la Sra. Durán, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sra. Durán.

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

Moltes gràcies, president. Molt bon dia, diputades i diputats. Nosaltres volem començar dient que el Grup Parlamentari Popular hem decidit el criteri del sentit del vot d'aquesta PNL des del més absolut respecte a la nostra autonomia, a tota la nostra legislació autonòmica i des del més absolut respecte a la Casa Reial.

Ho hem dit moltes vegades, ho ha dit també la nostra presidenta Marga Prohens, no ens trobaran en la confrontació política o cercant polèmica en temes de llengua. El nostre partit té unes línies vermelles que, entre d'altres, són l'Estatut d'Autonomia i les lleis normatives lingüístiques de les Illes Balears.

Precisament, parlant d'això, dins el preàmbul de l'Estatut ja trobam que la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la nostra cultura i tradicions són uns elements identificadors de la nostra societat i, en conseqüència, són elements vertebradors de la nostra identitat. Per tant, consideram que el tema de la unitat de la llengua no és un tema objecte de debat polític.

També, evidentment, dins l'Estatut d'Autonomia, dins el seu articulat, a l'article 4, trobam el primer punt: "La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial". I, evidentment, dins l'article 35 trobam, en el primer paràgraf, "les modalitats insulars del català de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de la llengua". I en el seu segon paràgraf diu que "la institució oficial consultiva per a tot el que es refereix a la llengua catalana serà la Universitat de les Illes Balears".

Per tot l'esmentat fins ara, vostès entendran que nosaltres votem a favor dels punts 1, 2, 3, 4 i 7 perquè, precisament, creim que és així que ho hem de fer per tot el que he esmentat abans.

Al punt 5 hem presentat una esmena. L'esmena diu: "el Parlament de les Illes Balears demana a la Casa Reial que consulti amb la Universitat de les Illes Balears, amb la UIB, la seva decisió respecte de la concessió del títol Reial a l'Acadèmia de la Lengua Balear i que tenguí el seu posicionament com a autoritat lingüística i l'insta que en futures concessions i actuacions relatives a la llengua catalana consulti prèviament la Universitat de les Illes Balears, atesa la seva figura com a òrgan consultiu en matèria de llengua que li atorga la Llei 1/2007".

Aquesta esmena, ens poden bé creure, està feta pensant per cercar tot el consens polític possible. Creim que hem de ser seriosos. Creim que hem d'apel·lar que és més important tenir un posicionament pràcticament unànim de tots els grups en aquesta matèria que no fer-ne política, que també creim que no ajuda ningú, ja que, com he dit abans, és la Universitat de les Illes Balears que ha de ser escoltada en aquesta matèria i que després la Casa Reial atengui el seu posicionament com a autoritat lingüística que és i així li atorga l'Estatut d'Autonomia.

Al sisè punt nosaltres votarem en contra i en el setè punt, com he dit abans, nosaltres votarem a favor.

Per acabar, volia dir, com he començat abans, des del principi, volia dir que des del màxim respecte, lleialtat i estima a la Casa Real i a la institució de la monarquia, que consagra la nostra Constitució, creim que no hi ha major exercici de lleialtat que traslladar-li aquesta recomanació, perquè prengui la millor de les decisions.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Durán. Ara passam al torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari VOX té la paraula la Sra. Verdú per un temps de cinc minuts. Moltes gràcies, Sra. Verdú.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Moltes gràcies, president. Nosaltres també sempre amb la nostra coherència, hem de dir que nosaltres ens devem als nostres 66.000 votants que ens varen votar en aquestes illes i, com ja vaig comentar, nosaltres som un partit coherent, quan deim una cosa a tots els llocs. No seria lògic que nosaltres diguéssim no a un lloc i sí a un altre. Des de VOX, com ja hauran previst, nosaltres no donarem suport a aquesta iniciativa. Per tant, votarem en contra de tots els punts, en base a aquesta coherència.

A priori, hem de recordar que VOX no accepta la llengua catalana com a pròpia de la nostra comunitat, sinó que sempre defensam la tesi de la denominació com tal que ha de ser la llengua balear. Nosaltres no negam la llengua catalana com a llengua pròpia de la comunitat catalana, però sí que la negam com a llengua de la comunitat balear. I això perquè, com fa referència l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia, les modalitats insulars, és a dir, mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterer, han de ser, com ha comentat la Sra. Durán, d'estudi i protecció, sempre sense perjudici de la unitat de la llengua. Ara bé, com sempre fan vostès els partits de l'esquerra, posen per bandera el català i no en benefici dels ciutadans i la seva cultura, sinó en purs objectius polítics, obtenir els vots d'aquells que donen validesa a tots els seus mantres.

Vostès es defineixen a vostès mateixos com a defensors dels illencs, però de quina manera han promogut les nostres modalitats insulars? Idò de cap manera i tot perquè no els surten els comptes. Vénen a parlar vostès de llibertat, de drets cívics, com a base de la democràcia, quan cap lliçó no poden venir a promulgar; demanant llibertat quan amb les seves peticions coarten la llibertat de pensament i expressió de la resta de la comunitat que no pensen com vostès i això perquè l'únic que pretenen és continuar mantenint aquest afany inquisitiu, impositiu d'adoctrinament de la població.

I sí, el Rei Felip VI ens ha concedit el títol de reial a l'Acadèmia de la llengua balear, i per què ens hem de posar les mans al cap, per exaltar part de la nostra cultura i patrimoni, com és la nostra llengua balear? L'Estatut d'Autonomia de 1983 és el cavall de troia catalanista a Balears, a diferència del que sí es defensa a València, és a dir, el valencià com a llengua pròpia en el seu Estatut d'Autonomia. La mateixa Sra. Armengol reconeix el valencià com a llengua en el Congrés

dels Diputats, però no el balear, i vostès no volen fer el mateix amb la llengua balear, la llengua de la seva pròpia comunitat.

Ara que el Rei ha concedit el títol de reial a l'Acadèmia de la llengua balear, és incoherent mantenir la denominació de llengua catalana per referir-se a la llengua oficial de les Illes Balears, amb les seves diferents modalitats. Aquí sempre ha existit mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterer, i no sé què ha canviat perquè ara ens escandalitzem per poder donar valor a la nostra pròpia llengua.

Per això nosaltres defensarem la llengua balear, perquè nosaltres sí que defensam la identitat balear i és que una llengua aliena, com consideram que és el català, no ha d'imperar en aquestes illes. Mirin, mentre VOX estigui a les institucions, defensarem la llengua balear, amb les seves modalitats pròpies de cada illa, i això ho decidiran els ciutadans amb els seus vots i no vostès amb les seves imposicions.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Verdú. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula la Sra. Gómez per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sra. Gómez.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Gràcies, Sr. President. Començaré llegint un text que no és meu, vull dir que és important no atribuir-se a un mateix el que llegeix si no ho ha escrit, però em sembla interessant. Diu que: "Les pseudociències inclouen una varietat de matèries basades en pràctiques, experiències i creences que no utilitzen la metodologia científica, però que s'ostenten a si mateixes com a ciències. El seu nombre és enorme i han assolit impressionar molta gent durant la història i encara ho estan fent actualment. Algunes tenen una denominació pròpia i altres no. I, com a exemples, podríem parlar de l'astrologia versus l'astronomia, de la parapsicologia versus la psicologia, de l'alquímia versus la química, de la numerologia versus les matemàtiques". I aquí tenim allò que a Mallorca deis gonellisme, que a Menorca crec que no té nom, però té persones que no crec que siguin gonellistes, però que practiquen aquesta pseudociència lingüística.

Bé, realment crec que tot passaria com una anècdota, si no fos perquè realment -i ho dic amb tot el sentit del món, amb el joc de paraules-, la Casa Reial hagués donat per bona una pseudociència, que a Mallorca li diuen gonellisme, a Menorca no té nom, però té noms, perquè sabem exactament qui la practica.

A mi em crea un dilema, perquè amb allò que no crec, crec que a vegades el millor és la indiferència. Jo, sense faltar al respecte, no som cap fan de la Casa Reial, perquè som republicana. Llavors, en realitat tal vegada el millor que hauria de fer és desconnectar d'aquest tema, que no em provoqui res i practicar la indiferència. Però, crec que seria un posicionament ingenu, perquè, al final, el que permet és que des d'una institució, que no em sent com a meva, però que s'ha

de reconèixer que institucionalment i legalment és la que tenim, que li doni joc a una pseudociència, crec que és molt greu.

Llavors, jo podria entrar ara fins i tot amb befes, a mi m'al·lucina la quantitat d'accents que empren, és que de fet m'ho pas molt bé quan em pos a llegir aquesta pseudociència lingüística. Som incapaç de pronunciar paraules que tenen entre 3 i 4 accents de tot tipus, és divertidíssim. S'han inventat un idioma, per açò és una pseudociència, se l'han inventada.

Sempre dic el mateix, que les persones que defensen aquesta pseudociència, aquest pseudoidioma, diuen que ho fan per defensar les modalitats pròpies de cada illa, que jo intent practicar dia sí i dia també, tot i que la meua llengua materna és el castellà. Clar que s'ha de defensar i he ensenyat el menorquí als meus fills. Jo crec que la millor manera de defensar una llengua és practicar-la. Però clar, és que els defensors d'aquesta pseudolingüística, habitualment, parlen i escriuen en castellà. Ho dic perquè allò de la coherència està molt per veure.

Jo sé que ara no em toca replicar-li a la Sra. Verdú -no m'ho recordin, que ho tenc molt clar-, bé, si els sembla bé, faré un comentari en veu alta dirigit a tothom. És a dir, si VOX és un partit coherent, jo entenc que a Andalusia haurien d'estar reclamant que el seu Estatut parlés de la llengua andalusa, perquè si són tan coherents i per tot demanen i reivindiquen el mateix, per què aquí reivindiquen el balear i a Andalusia no reivindiquen l'andalús? És que és un tema quasi de coherència intel·lectual, és que li agaf l'argument, però no és que el practiquin. Per tant, si hi ha incoherències en aquest parlament o fins i tot en aquest estat, és la incoherència que practica VOX, que té una dèria a Balears respecte de com es diu el nostre idioma, perquè crec que, de ver, si li canviéssim el nom, tot açò es desinflaria. No suporten..., crec, no suporten que es digui català, perquè recorda..., jo crec que tenen un problema com d'idea de sobirania i bé ..., ja està.

Evidentment li donarem suport, Sr. Apesteguia, crec que no li havia dit, gràcies per aquesta proposta. I visca la coherència, la verdadera coherència.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gómez. El Grup proposant voldrà deu minuts per fer una suspensió o continuam amb la sessió?

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Podem continuar, podem continuar.

EL SR. PRESIDENT:

Sí? Moltes gràcies, li agraeixo molt. Sr. Apesteguia. Bé, continuam amb la intervenció del grup proposant, per fixar la posició i assenyalar si accepta les esmenes, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies. Acceptam l'esmena presentada pel Grup Parlamentari Socialista. Si bé és veritat que nosaltres consideram que és innecessària. És a dir, per molt que jo munti una associació i li posi "Acadèmia Sanitària de la Nació a través de la Imposició de la Garrova", no serà una acadèmia. Una acadèmia és una cosa i un grup que lliurement -i cadascú fa el que vol amb el seu temps lliure, només faltaria!- decideix muntar una associació i posar-li acadèmia, no és acadèmia, però perquè quedi més precís, acceptarem la seva esmena, no fos cas que el Rei d'Espanya qualche dia concedís el títol de reial a l'Acadèmia de la Sanació a través de la Imposició de la Garrova, que mai no se sap, veient com anam a dia d'avui.

Acceptariem també l'esmena presentada pel Grup Parlamentari Popular, si bé és ver que nosaltres li hem presentat una transacció que tenen tots els grups i que també té la mesa. Simplement afegint a allò que vostès han presentat, que "mentre la Casa Reial fa aquesta consulta i espera la resposta de la Universitat de les Illes Balears, deixi sense efecte la concessió esmentada", perquè entenem que la Casa Reial ha invertit l'ordre que s'hauria d'haver seguit, que és primer consultar la institució legalment establerta, segons una llei orgànica de l'Estat, com a consultiva en matèria idiomàtica. Per tant, si ens accepten aquesta transacció, també acceptariem la seva esmena, perquè entenem que va en el sentit del text presentat.

Sra. Durán, vostè m'haurà de donar la raó que jo, a la meua primera intervenció, no he fet cap apreciació política, ha estat una intervenció bàsicament de caràcter lingüístic i filològic, més enllà que sigui el meu àmbit de formació acadèmica, perquè crec que és el bessó de l'assumpte. És a dir, també hem de donar un missatge a la societat que respectam el rigor acadèmic i les persones que estudien de forma rigorosa qualsevol assumpte. I a partir d'aquí tendrem els debats polítics que siguin necessaris. És que només faltaria que no debatéssim, però negar la realitat científica ens du a un estadi molt perillós, no és que ens dugui a èpoques obscures de la nostra història recent, és que ens du a l'època anterior a la Il·lustració. I això ho tenim al nostre parlament.

Jo no intentaré convèncer la Sra. Verdú que el Sr. Vicente Aleixandre tenia més coneixements sobre filologia i sobre lingüística que qualsevol dels membres del seu grup parlamentari i que jo mateix, i que, per tant, haurien de tenir una mica de modèstia a l'hora de parlar de temes que són estudiats per persones rigoroses i molt formades abans de contradir-les. I a partir d'aquí, fer els posicionaments polítics que desitgin. Si VOX decideixi proclamar que hem de construir un mur entre les Illes Balears i Catalunya perquè no ens veiem ni en la llunyania, massa bé. Si la Sra. Verdú decideix que ella es diu Verdú i jo em dic Ripoll i el president d'aquesta comissió es diu Ravanals per una estranya coincidència de la història, idò, què hi farem?, ha succeït així. És a dir, cadascú farà un posicionament polític, però no neguem a la ciència el lloc que li pertoca.

I una altra cosa, jo no tenc el respecte que vostè té per la Casa Reial espanyola, perquè la Casa Reial espanyola, els Borbons, tenen un llarg historial d'atacs sistemàtics i reiterats

a la llengua catalana. Jo crec que aquesta decisió va ser una equivocació de la Casa Reial i ha estat un bombó per als republicans i per a les persones que no creim en la unitat de l'Estat espanyol.

Per tant, des d'aquí vull donar les gràcies a Felip de Borbó i Grècia per demostrar, una altra vegada, el poc respecte que té la Casa Reial espanyola, no només per les institucions d'autogovern d'aquesta terra i per la ciència i per la llengua i la cultura pròpia dels mallorquins, dels menorquins, dels eivissencs i dels formenterers, perquè si miren les reials cèduls, les reials ordres, les reials lleis promulgades ... i els diria que podem excloure el franquisme, que òbviament els Borbons no varen ser al tron d'Espanya, i fins i tot la darrera època, que també n'hi ha hagut, de lleis que han imposat l'ús del castellà, però mirant anteriorment, quan encara la Casa Reial imposava la legislació en aquest estat, la quantitat de reials ordres, lleis perseguint el català, sincerament, crec que el que haurien de fer és que la Casa Reial espanyola estigués molt més alerta a l'hora de cometre un altre atac a la llengua d'aquesta terra.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apesteguia. Abans de passar a la votació, m'agradaria l'aclariment de la transacció seva i el Partit Popular.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

La té damunt la seva taula, si no vaig malament...

EL SR. PRESIDENT:

Queda acceptada? Perfecte.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

... i la tenen tots els grups.

EL SR. PRESIDENT:

D'acord.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

No, la transacció l'ha de dir la Sra. Durán, jo no...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Durán, del Partit Popular.

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

Gràcies, president. El Partit Popular accepta la transacció.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. I els altres grups, sí? Doncs, perfecte. En aquest cas, ja tenim clar el que votam i podem procedir.

Supòs que voldran, veient les posicions dels diferents grups, votació separada. En aquest cas, la proposta seria fer votació del número 1, el número 2 amb l'esmena incorporada, el números 3, 4 i 7...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

Sí, jo dic si els grups ho volen. Volen la votació separada?

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

Nosaltres demanaríem votació, que pot ser conjunta, dels punts 1, 2, com ha dit vostè, amb l'esmena incorporada, 3, 4, 5, amb l'esmena incorporada transaccionada, i el 7.

EL SR. PRESIDENT:

Perfecte.

LA SRA. DURÁN I CLADERA.

I deixariem a part el punt 6. A nosaltres ens aniria bé així.

EL SR. PRESIDENT:

Està d'acord, Sr. Apesteguia?

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Entusiastament.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Vostè mai no ens decep. D'acord. Passam primer així, per tenir-ho clar, a la votació dels punts 1, 2 amb l'esmena incorporada, 3, 4, 5 amb la transacció incorporada, i 7. Estam d'acord? Passam a votar els punts esmentats.

La votació queda de la següent manera: 12 vots a favor, 1 en contra.

Per tant, aquests punts queden aprovats.

Passam a la votació del punt 6. Passam a votar.

El resultat és 6 vots a favor, 7 en contra.

Per tant, el punt 6 de la PNL presentada pel tema lingüístic quedaria no aprovat.

Moltes gràcies a tots.

I, no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
